

## Глава IX

### ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ЦИГАНТИТЕ В ПРЕХОДНИЯ ПЕРИОД

След 1989 г. в България започна сложен преход от авторитарно общество с централизирана планова икономика към демократично устройство на социалния живот, изградено на принципите на политическия плурализъм, развитието на пазарната икономика и зачитането правата на човека. Той бе свързан с надеждите на милиони хора за бързо преодоляване на икономическата стагнация чрез либерализация на стопанските отношения, приобщаване на страната към модерното технологическо развитие, активно участие в международните структури и засилен културен обмен. Масови бяха очакванията, че за кратко време ще бъдат осъществени значими позитивни промени в организацията на социалния живот, в утвърждаването на ценностите на демокрацията, в разширяването на възможностите за свободна изява на личността.

Напротивно на масовите очаквания преходът към пазарна икономика и към демократично устройство на политическия и социалния живот се оказа и продължителен, и тежък.

Производството в основните икономически отрасли и брутният вътрешен продукт спаднаха неимоверно за мирни условия. По данни на НСИ индексът на реалните доходи на населението през 1994 г. съставлява едва 46,0% от този през 1990 г. (първата от поредицата "шокови" години за българите). Вътрешният държавен дълг достигна много високи стойности. В края на 1994 г. той възлиза на 277,2 млрд. лв., т.е. на повече от половината от брутния вътрешен продукт, който за 1994 г. се оценява на около 500 млрд. лв. Рязко се обезцени националната валута. Прогнозираното равнище на инфлацията за 1994 г. бе 45,0%, но в края на годината реалната инфлация достигна 121,9%.

Спадът на производството доведе до масова безработица. По наблюдение на работната сила, проведено от Националния статистически институт за населението над 15 год., безработните в България към юни 1994 г. са били 740 000 души (20,5% от активното население). Вероятно е броят на безработните да е още по-висок, като имаме предвид, че значителна част от съкратените преди повече от една година не получават